

29.3.2021

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Lausuntopyyntö TRAFICOM/69790/04.04.05.03/2021

Älykkään liikenteen verkosto ITS Finlandin lausunto liikennejärjestelmäanalyysin ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden seurannan kehittämistä

Älykkään liikenteen verkosto ITS Finland ry kiittää mahdollisuudesta lausua liikennejärjestelmäanalyysin ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden seurannan kehittämistä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Liikennejärjestelmäanalyysin rakenne ja tietopohja

Mitkä ovat tärkeimmät ja liikennejärjestelmäanalyysin valmistelun ensivaiheessa priorisoitavat tilannekuvat?

Kaikilla tilannekuvilla on oma käyttötarkoituksensa ja niiden keskinäinen priorisointi on haastavaa ja osin jopa turhaa.

Mitkä ovat kriittisimmät liikennejärjestelmätason tietopuutteet ja millaiselle alueelliselle tiedolle olisi eniten tarvetta?

Liikennejärjestelmän tilannekuvat ovat pääsääntöisesti staattisia tilannekuvia, jotka perustuvat monesta eri kanavasta ja eri aikoina kasattuun tietoon. Pahimmillaan tilannekuvan pohjamateriaali on useita vuosia vanha, esimerkiksi Henkilöliikennetutkimus päivitetään neljän vuoden välein ja antaa aika yleisen tason tilannekuvan liikennejärjestelmästä. Staattisten tilannekuvien rinnalla olisi hyvä kehittää liikennejärjestelmän dynaamista tilannekuvaa, joka kerää ajantasaista tietoa suoraan eri palveluntarjoajien rajapinnoista. Dynaamisella tilannekuvalla päästään keskiarvo- ja poikkileikkaustietoa tarkempaan analyysiin liikennejärjestelmän ongelmakohdista. Tietolähteinä voi käyttää liikennejärjestelmässä liikkuvia, jopa miljoonia sensoreita mobiililaitteissa ja ajoneuvoissa sekä liikenneverkolle asennettuja erilaisia antureita. Samoin teleoperaattorien mobiilidata on monin eri tavoin hyödynnettävissä liikennejärjestelmän tilannekuvassa.

29.3.2021

Miten alueellisen tiedon yhteismitallisuus saataisiin tehokkaimmin varmistettua ja mikä olisi keskeisin tarkasteltava maantieteellinen alue?

Dynaaminen liikennetieto antaa myös alueellisesti uusia mahdollisuuksia.

Valmistelun yhteistyöprosessi

Miten hyvin muistiossa kuvattu yhteistyöprosessi varmistaa jatkuvan vuorovaikutuksen?

Muistiossa kuvattu yhteistyöprosessi antaa hyvän mahdollisuuden määrääjain tapahtuvan keskusteluun ja suunnan tarkistamiseen. Suomessa liikennealalla toimii noin 30.000 yritystä, joilla kaikilla on omia näkemyksiään liikennejärjestelmän kehittämiseksi, alalla työskentelee yli 170.000 henkilöä ja järjestelmää käyttää päivittäin miljoonat liikkujat. Muistiossa kuvatun yhteistyöprosessin lisäksi tarvitaan sähköisiä asiointi- ja palautejärjestelmiä, joiden avulla voidaan nykyistä nopeammin reagoida havaittuihin signaaleihin. Alan erilaisia yhteistyö- ja asiantuntijaverkostoja kannattaa hyödyntää, sillä niissä on usein edustettuina niin pienet kuin suuretkin toimijat.

Mitkä ovat liikennejärjestelmäanalyysin valmisteluun sisältyvän yhteistyön näkökulmasta tärkeimmät olemassa olevat verkostot?

Suomessa on erinomaista osaamista alan ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa, joita kannattaa hyödyntää. Liikennealan yhdistykset ja järjestöt. Kaupunkien yhteistyöfoorumit kuten suurten kaupunkien C21 -verkosto. Keskuskauppakamari ja alueellisten kauppakamarien verkosto. ITS Finland sekä EU-maat kattava ITS Nationals -verkosto.

Liikenne 12 -suunnitelman seurantamittaristo

Miten hyvin mittaristosta saadaan lain ja suunnitelman tavoitteiden seurannan näkökulmasta tärkeää tietoa?

Pääsääntöisesti mittaristolla saadaan varmasti tietoa lain ja suunnitelman tavoitteiden seurannan näkökulmasta. Toisaalta voi olla paikallaan miettiä, mitä käytännön hyötyä on esimerkiksi saavutettavuus -tavoitetta harvemmin kuin vuosittain mittaavilla mittareilla.

29.3.2021

Mitä yksittäisiä mittareita seurantamittaristosta voitaisiin karsia tai mitä mittaristoon tulisi lisätä?

Liikkumisen hintaa ei liikennejärjestelmäanalyysissä eikä mittareissa käsitellä lainkaan. Hinnalla on kuitenkin iso merkitys kulkumuodon valinnassa ja hinnoittelulla voidaan tehokkaasti vaikuttaa yritysten ja kuluttajien valintoihin.

Yleistä

Mitä muuta palautetta haluatte antaa liikennejärjestelmäanalyysin valmisteluun?

Perinteisten tutkimusten ja selvitysten lisäksi analysoinnissa olisi tarpeellista käyttää myös nykyaikaisia tietojohtamisen ja simuloinnin mahdollisuuksia. Liikennejärjestelmästä kerätään nykyään valtavasti monipuolista dataa, jonka hyödyntäminen esimerkiksi liikennejärjestelmän toimivuuden, päästöjen ja taloudellisuuden simuloinnissa avaisi aivan uusia näkökulmia liikennejärjestelmän kehittämiseen.

Liikennejärjestelmäanalyysissä olisi hyvä arvioida ja seurata myös markkinoiden toimivuutta ja lainsäädännön kehitystarpeita.

Kunnioitavasti,

Marko Forsblom
Toiminnanjohtaja
ITS Finland ry